

ONTMOETINGS DAG VAN VRIENDEN

"BEWAAR HET PAND"

17 april 1971
te Dordrecht

Ter inleiding.

Op veler verzoek geven wij u hier op papier wat gesproken is op de ontmoetingsdag van vrienden van "Bewaar het Pand" op 17 april 1971 te Dordrecht. Alles is opgenomen in de volgorde, waarin de sprekers het woord hebben gevoerd.

Het is onze hartelijke begeerte, dat de Heere deze uitgave moge zegenen.

De commissie van redactie.

mei 1971

Openingswoord van Ds.G. Blom.

Vrienden van "Bewaar het Pand", zo mag ik u vanmorgen hier toch wel welkom heten. Vrienden van "Bewaar het Pand", het doet ons goed, dat u hier gekomen zijt in grote getale. We konden natuurlijk niet van tevoren bezien hoeveel mensen er zouden komen. Maar het feit, dat hier het kerkgebouw beneden helemaal bezet is, toont toch wel dat de nodiging die uitgegaan is om deze dag hier af te zonderen, weerklank gevonden heeft, zodat we dan thans hier mogen samenzijn. 't Is niet de bedoeling dat wij hier lang zullen spreken: alleen een enkel welkomstwoord. Wij bedoelden met de uitgave, en met "wij" hebben wij dan niet ons zelf op het oog, maar degenen die tot oprichting van dat blad gekomen zijn, nauwere samenbinding, zoals dat ook uitgedrukt is in het eerste nummer van het blad.

Toen hebben wij daar geschreven: Het is niet onze bedoeling te gaan strijden tegen personen, maar wel om het op te nemen voor de Waarheid die onze vaders hebben voorgestaan, en die Gods kinderen lief geworden is. Wij hopen daarmee een dam te kunnen opwerpen tegen de steeds verdergaande vervlakking in leer en leven, en zo ook degenen die van hetzelfde gevoelen zijn, meer aan elkaar te verbinden. Het is onze hartelijke begeerte dat de Heere deze uitgave zegene tot bekering van zondaren, tot vertroosting van Zijn volk, tot opbouw van Zijn kerk, tot afbreuk van het rijk van Satan en tot verheerlijking van Zijn naam.

Dat was op 14 april 1966, 5 jaar geleden. In de loop der jaren zijn er velen abonné geworden van het blad, en nog steeds neemt het aantal abonné's toe. En we hopen dat ook deze dag er toe mag bijdragen dat nog meerderen zich als abonné aanmelden.

Maar dat is toch tenslotte niet het voornaamste. Maar dat wij telkenmale mogen horen, dat de Heere het woord, dat ook daarin geschreven wordt, wil zegenen. Dat spoort aan om op deze wijze voort te gaan. We willen graag erkennen, dat alle arbeid natuurlijk vol gebrek is. Maar de Heere moge het ook verder als een middel in Zijn hand willen geven om zo hier en daar nog te zegenen en te leiden. Ook gemeenschappelijk is het een zegen, omdat dit een middel geweest is om velen, die zo hier en daar in het land verspreid wonen, sa-

men te binden, die elke 14 dagen dit blad thuis krijgen. En juist om nu meer met elkaar in aanraking te komen, hebben wij gemeend deze dag te moeten uitschrijven. En zo zijn we dan hier bij elkaar.

Het blad heet "Bewaar het Pand". Die naam is spontaan bedacht door één van de redacteuren, en die is overgenomen, een woord, dat ontleend is aan de Schrift. En we hebben dat voorgelezen uit 2 Timotheüs. Paulus schrijft dat aan zijn discipel, zijn leerling Timotheüs, niet alleen in deze tweede brief, maar ook in de brief, die er aan voorafgaat 1 Timotheüs: Bewaar het Pand. Het was toen ook een tijd van dwaalgeesten, een tijd van vele gevaren. En nu gaan wij hier op uit ogenblik daar niet op in, maar we willen toch dit zeggen: Als Paulus dat zegt tot Timotheüs, dat hij met alle ernst waarschuwt om wakende en biddende te zijn, dan geldt dat ook ons. Dit woord, het toebetrouwde pand, dat is het Woord van God, heeft de Heere toebetrouwd niet alleen aan Timotheüs, maar aan de kerk, aan u en aan mij. En dan gaat het er om dat dat bewaard wordt.

Enerzijds door waakzaam te zijn tegenover alle gevaren van buiten. En aan de andere kant om dat Woord te bewaren in het hart. En dan voelt u, daar hebben wij voor nodig, en dat schrijft Paulus ook aan Timotheüs, de Heilige Geest. Want anders gaan wij alleen maar strijden en dan verstaan wij niet, dat dat Woord in ons eigen leven, en zo ook gemeenschappelijk zijn kracht moet hebben, en dan alleen zal dat Woord zelf een getuigenis zijn. En dan zal ook dat Woord in het leven van u en van mij een kracht zijn om daardoor ook in deze tijd vol gevaren, staande te blijven en aan de Heere verbonden, zo ook aan elkander verbonden te mogen zijn.

Hiermee heet ik u allen van harte welkom. Ook de woorden die vandaag gesproken zullen worden, zijn daar natuurlijk op gericht dat het Pand, dat God toebetrouwd heeft, bewaard moet worden.

Rede van Ds. H. C. van der Ent.

Tempelverval en vreze Gods in de jeugd.

Vrienden van "Bewaar het Pand", laat ik beginnen met te zeggen dat ik blij ben uw aangezicht deze morgen hier te mogen ontmoeten. En om aan onze blijdschap uiting te geven moest ik u nog mededelen dat de koffie in de pauze straks gratis te verkrijgen is. In de hoop dat u natuurlijk straks in de collecte daar rekening mee zult houden.

Het onderwerp waar wij over zouden spreken draagt tot titel: "Tempelverval en vreze Gods in de jeugd". U begrijpt dat dit onderwerp natuurlijk in verband staat met de rubriek, die wij in ons blad "Bewaar het Pand", verzorgen. Ons is n.l. toevertrouwd om daarin bijzonder voor de jeugd te schrijven. Het verblijdt ons dan ook, dat er vanmorgen hier in dit kerkgebouw niet alleen oudere mensen aanwezig zijn, maar ook jonge mensen, jonge vrienden en vriendinnen.

Daar wij ons nu tot taak gesteld hebben om het Pand te bewaren, willen wij natuurlijk ons onderwerp op dat Pand, wat wij zuiver moeten bewaren, dat is de Bijbel, gronden. Ik wil u daarom vooraf een gedeelte uit Gods Woord voorlezen, en wel 1 Samuël 2 vers 11 tot en met 26.

Wij hebben in de titel van ons onderwerp het woord "tempelverval" gebruikt. U moet dat woord "tempel" niet al te letterlijk nemen, want in de tijd, waarin het Schriftgedeelte ons verplaatst en waarop ons onderwerp gegrond is, was er nog geen tempel in de letterlijke zin van het woord. Maar wel de tabernakel. U moet daarom het woord "tempel" figuurlijk nemen, in dezelfde zin zoals onder ons het woord "kerk" vandaag de dag nog gangbaar is. En dan moeten wij onder tempel verstaan: al datgene wat in betrekking staat tot God en tot Zijn dienst.

Nu is het u uit het voorgelezen Schriftgedeelte wel duidelijk geworden dat de tijd, waarin deze geschiedenis zich afspeelt, een zeer donkere tijd geweest is. De richters regeerden nog, en de oude Eli was hogepriester. Maar die oude Eli, ofschoon hijzelf nog een Godyrezend man is geweest, was als leider van het volk, een zeer slappe figuur. Daar ging heel weinig kracht van uit. En dat had zijn gevolgen ook in het volksleven. Want die Eli had twee zonen, Hofni en Pinehas. En die twee zonen waren beiden priester. Die moesten het amht

der verzoening bedienen door de offers die zij brachten. En dan moesten zij het volk leren, dat het schuldig stond voor het aangezicht van God. Dat het zo voor God niet bestaan kon. Dat het alleen terwille van het offer door de Heere met genade begunstigd worden kon.

Maar ach, deze zonen van Eli verstonden van het ambt der verzoening, dat zij moesten bedienen, totaal niets. Want het is u voorgelezen, het waren kinderen Belials. En dat wil zeggen: het waren nietsnutten. Het waren mensen die de Heere niet kenden. Dat staat er letterlijk bij. En dat is een vreselijk getuigenis van deze priesters.

O zeker, ze hadden wel van de Heere gehoord, want Eli had hen opgevoed in de dienst des Heeren. Ze waren ook opgeleid om het priesterambt te bedienen. Maar het had hen allemaal gelaten als ze waren. Het waren gebleven onwedergeboren mensen. Mensen zonder een vernieuwd hart. Mensen die daarom God niet kenden in de deugden van Zijn heiligheid, en rechtvaardigheid. En ze kenden Hem ook niet als een God die barmhartig was en zeer genadig en groot van goedertierenheid terwille van de offers, die zij moesten brengen. Het waren mensen die geen "recht" kenden en die geen "genade" kenden. Ze hadden er helemaal geen verstand van dat God recht is, en dat Hij genade dóór recht geeft, terwille van het offer. Zij waren rechthebbend. Dat blijkt uit hun leven. Want als de mensen kwamen om te offeren, dan namen zij voor zichzelf het beste. Dat namen ze eerst.

En als er dan werd geprotesteerd tegen de jongens, die zij er op uitstuurden, dan waren die jongens heel goed afgericht. Want dan zeiden zij: Wat, wilt u het niet geven? Als u het niet geeft, dan zullen we het met geweld nemen. En zo dienden zij hun vlees met het vlees van de offeranden, wat alleen de Heere toekwam. En daarin openbaarden zij nog nooit hun rechten voor God verloren te hebben. Daarin openbaarden zij nog nooit uit genade geleefd te hebben. Zij leefden hun rechthebbend bestaan uit.

En alsof dit nog niet erg genoeg was, zo gebeurden er nog veel meer dingen, verschrikkelijke dingen in die tijd. Want er staat in het u voorgelezen Schriftgedeelte, dat er vrouwen met hopen samen kwamen bij de deur van de tent der samenkomst. En daar sliepen dan die zonen van Eli, Hofni en Pinehas, bij. De vrouwen die daar kwamen dat zijn zeer waarschijnlijk geweest: religieuze prostitué's. Dus om het op zijn hollands te zeggen, zodat iederen het be-

grijpt: het waren hoeren, die de wellust dienden. En die daar eigenlijk hun godsdienst van maakten. Want de mens die moest toch genieten. Die moest toch vleselijk zijn lusten kunnen botvieren. Je had die eigenschap toch niet voor niets gekregen. En, die zonen van Eli, die zich aan God en Zijn gebod niet stoorden, die met God en Zijn gebod spotten, die de dienst van God verwaarloosden, die de tempelwacht niet waarnamen, die waren bij die vrouwen welkom. En die vrouwen waren bij hen welkom. En het publiek, zo erg was't, sprak er schande van. En zij gingen bij Eli hun beklag doen, bij die oude vader. En Eli hoorde dat en ach, daar heb je dan echt Eli. Hij zei: Jongens, doet dat nu niet. Haal zulke schandelijke streken niet uit, want jongens, dat is verkeerd. Dat is zonde. En daar liet hij het verder bij. Hij bestrafte ze niet half genoeg. Het wordt hem daarom ook kwalijk genomen, volgens 1 Samuël 3: 13b, dat hij zijn zonen niet eens zuur had aangezien. Hij keek niet eens lelijk naar hen. Hij gaf uiteindelijk alles, alles maar toe. Hij liet hen, en dat moet u onthouden, maar "vrij". Vrij, dat is een heel mooi woord. En de Heere kon Zijn ongenoegen daarover niet inhouden. Want er staat dat het woord des Heeren dierbaar was in die dagen, en er was geen openbaar gezicht. D.w.z. God verborg Zijn aangezicht. Er waren weinig of geen nieuwe openbaringen die aan de oude werden toegevoegd, zoals het er in de dag van het oude testament naar toe ging.

Nu, geliefde vrienden, in deze ontzaggelijke tijd, in deze tijd van diep verval, groeide de jongeling Samuël op. En nu leven wij ook in zulk een tijd. Want de tijd waarin wij leven heeft veel overeenkomst met de tijd van toen. Want de oude leidinggevende figuren, de Eli's van het jaar 1971, zijn slap. Daar gaat weinig kracht van uit. Men laat uiteindelijk alles maar toe. Men laat alles maar op zijn beloop. Je moet, zegt men, jezelf maar een beetje aanpassen in deze tijd. Want we leven nu in een andere tijd. Daarin zijn de mensen anders. Ze denken anders, Ze praten anders. Ze doen anders, en nu moet je zelf ook anders gaan doen. Want anders raak je achter. Anders raak je de jeugd kwijt. En daarom voert men maar in: allerhande vernieuwingen.

Ik behoef ze u niet te noemen, u weet ze. En het is niet alleen in onze kerken aan de orde, maar dat zijn zaken die in alle kerken spelen. En als daar nog tegen geprotesteerd wordt, omdat al die vernieuwingen geen verbeteringen zijn, dan zegt men: en daar heb je dat bedriegelijke woord: Daar

moet je de mensen maar "vrij" in laten. Dat is een woord, dat doet het vandaag ook heel goed. Dan is een ieder vrij welke vertaling hij gebruikt. Hij is vrij welke psalmen hij zingt. Hij is vrij welke formulieren hij gebruikt. Hij is straks ook vrij welke belijdenis hij de zijne wil noemen. En die zogenaamde vrijheden, geliefde vrienden, stichten een grote verwarring. Want men krijgt daardoor ontbinding. Dat is een "vrijmaking" van een bepaald soort. Een vrijmaking van een verdacht soort. Want men wil vandaag aan de dag alles bijéén brengen. De grote bedrijven fuseren, u kent dat woord. De kerken willen ook fuseren, en u begrijpt ook nu dit woord. Alles oecumene wat de klok slaat. Maar er is verwarring allerwegen, tussen de kerken die elkander zogenaamd zoeken. Er is ook verwarring in de kerken zelf, die nog onder één naam samenkomen. Want er heerst alom verontrusting.

En nu zijn er vandaag aan de dag heel wat zonen van Eli. Want dat geslacht is erg uitgebreid. Dat zijn diegenen, en u begrijpt ons, die in de nieuwtestamentische dag het ambt der verzoening moeten bedienen. D.w.z. die de mensen moeten voorhouden, dat God heilig is, dat God rechtvaardig is. Dat Hij schrikkelijk toornt tegen alle zonden en ongerechtigheid en goddeloosheid der mensenkinderen. En dat, zo Hij in 't recht zou treden en gadeslaan des mensen ongerechtigheden, dan zou niemand voor God kunnen bestaan. Dat is het recht, wat moet worden verkondigd. Maar ook de genade moet worden gepredikt. Namelijk dat die zo groot is, dat God om een verloren zondaar, een helwaardig schepsel, te kunnen sparen, Zijn eigen lieve Zoon niet heeft gespaard. En dat die eigen lieve Zoon Zichzelf niet heeft gespaard. God heeft Hem voor ons allen, zegt Paulus, overgegeven. En Hij heeft ook Zichzelf overgegeven tot in de dood toe. Hij heeft met één offerande een volkomen genoegdoening teweeg gebracht. Zodat degenen die in de Zoon geloven, door God kunnen worden aangezien, als hadden zij nooit zonde gekend of gedaan. Ja, als hadden zij alle gerechtigheid volbracht, die Christus Jezus voor hen volbracht heeft. Dat moet gepredikt worden door de bedienaars van het ambt der verzoening. En zij moeten door een voorbeeldig leven, goede voorgangers zijn van het volk.

En door hun goede voorgang moeten zij voor het volk goede voorbeelden zijn. Maar ach, hoevelen onder hen zijn ook Belials kinderen, Nietsnutten. Mensen die de Heere niet ken-

nen. Van dit soort is menige preekstoel bezet. O zeer zeker, ze hebben ook een godsdienstige opvoeding gehad. Ze hebben ook een opleiding gehad tot het ambt. Ze hebben het misschien wel gebracht tot doctor in de theologie. En nochtans kennen zij de Heere niet in der waarheid. Ze kennen God niet als heilig. Ze kennen God niet als rechtvaardig. Ze kennen God niet, Die te vrezen is. En daarom vrezen zij Hem ook niet. Ze kennen God ook niet, Die barmhartig is en zeer genadig, terwille van Christus Jezus Zijn Zoon. En daarom verwonderen zij zich niet. Daarom verootmoedigen zij zich ook niet. Daarom leven zij net als die zonen van Eli-ook naar het vlees. En dat gaat dan ten koste van het offervlees van de Heere Jezus Christus. Men zegt: de Heere Jezus is toch gestorven. Hij heeft toch voor de mensen betaald. En zo wordt dan van menige kansel in den lande, openlijk of bedekt, de algemene verzoening gepredikt. Men leeft op grond daarvan in de zogenaamde christelijke vrijheid. En dan moet je niet al te nauw leven.

Nu is er natuurlijk een christelijke vrijheid, maar die geeft ruimte naar boven. Doch een zodanige ruimte kennen die moderne zonen van Eli niet. Die hebben liever ruimte op het horizontale vlak, dat is in de breedte, dat is in de wereld. En dan moet je het ook wat gemakkelijker nemen, overal mee. Vooral met de dag des Heeren. Dat moet geen kweldag worden. Dat moet geen benauwde dag worden. Nee, dat moet een vrije dag worden. Niet te lang in de kerk. Korte diensten. Korte preken. Alles opjagen. En zo jaagt men gemeente, naar de eeuwigheid. Met als gevolg van dat alles, dat de preken die korter zijn, ook inhoudlozer zijn, magerder zijn, dun zijn, net als die magere koeien, die Farao in zijn droom zag. Daar zat geen loodje vlees meer op. Daar zit in die preken geen aasje geestelijk voedsel.

Die korte diensten en korte preken, zegt men, daar moet je begrip voor hebben man. Je leeft in 1971 ! De preken doen het eigenlijk niet meer. We moeten zien te komen tot een andere aanpak. Dat hebt u toch zeker wel gelezen in de krant, want die schrijft daar geregeld over. We moeten de mensen wat laten zien.

Ik las laatst een advertentie, in Wassenaar, het zou in de gereformeerde kerk gebeuren, daar stond met grote letters: Een unieke kerkdienst. Er zal niet worden gepreekt, want er zouden op de witte muren van de kerk dia's

worden vertoond van een man die de wereld was rondgereisd, en die overal foto's had geknipt. En de tekst bij de dia's zou geleverd worden door Sipke van der Land. Die kent u ook wel zeker? Hij stond gisteren nog in de krant.

Zo gaat dat tegenwoordig. Men zegt, je moet het doen via de film, dan trek je de jeugd. Via het toneel, men noemt dat dan op een recreatieve manier, dan haal je de jongens en meisjes er bij; ze moeten zelf gaan spelen. De poppenkast doet ook goed dienst om het Evangelie te verkondigen. En in zulke tijden leven wij. Tijden van diep verval, tijden van grenzeloze goddeloosheid, waarin men spot met God en met Zijn Woord en met Zijn dienst.

En wat de zeden betreft, ach, moet ik u daar nog veel van vertellen? Geliefde vrienden, u ziet het toch voor uw ogen, dat we nog nooit zo'n tijd hebben beleefd. En dat er dingen gebeuren, die schandelijk zijn ook om te zeggen. In deze tijd nu, worden ook onze kinderen geboren. In deze ontzaggelijke tijd nu, die een ieder die ogen heeft met zorg vervullen kan, groeien onze jongens en meisjes op. En ach, die weten niet beter.

Nu hoop ik toch, dat Samuël, en daar moeten we toch eens op gaan letten, ons tot een voorbeeld zal mogen zijn, jonge mensen! Jongens en meisjes, kijkt eens naar Samuel. Samuël was een kind, dat was van de Heere afgebeden. Z'n moeder had er om gesmeekt. Ouders, smeken jullie ook om Samuëls? Want Hanna wilde dat kind in de dienst des Heeren laten staan, niet opdat ze ook een zoon zou hebben die dominé was, dat was de bedoeling niet, maar omdat de Heere het zo waardig was, dat haar zaad Hem dienen zou.

Nu, ik vraag u, ouders, vraagt u ook zó om kinderen? Dat is niet modern hoor, dat is volgens de moderne begrippen niet bij de tijd. Neen, als je het zo nog doet, dan ben je eigenlijk een beetje achterlijk. Maar ik hoop toch, dat er veel van die ouders zitten, die zó den Heere om kinderen vragen, en dan niet alleen om het bezit van kinderen zonder meer, maar dat het kinderen zullen mogen zijn die den Heere dienen.

Kijk, zo heeft Hanna natuurlijk Samuël ook opgevoed. O, hoe zal zij als jeugdige moeder, als een Godvrezende vrouw, het kleine kind, overeenkomstig zijn bevassing, bekend hebben gemaakt met God en met Zijn dienst, en met Zijn Woord, voor zover dat toen bestond. Want de Bijbel was toen nog niet compleet. Nu, zij heeft het die kleine Samuël, laat ik

het zo maar zeggen, als het ware met de paplepel ingegeven. Niet met de gedachte, dat zij die jongen bekeren kon, want dat is geen mensenwerk. Maar wel met de bede, of de Heere dit zegenen wilde, en heiligen aan het hart van het kind.

Doen wij ook zo, ouders? Wij komen natuurlijk wel eens bij ouders, jeugdige moeders, en die voeden de kinderen zomaar. Dat kind kan toch niet bidden en: die begrijpen er niets van, en dat gaat allemaal zo maar. Dan zeg ik wel eens tegen die ouders, tegen die moeders: ze moeten het als het ware van je borst af drinken. Je moet er mee bezig zijn voor het aangezicht des Heeren.

Niet dat je je kinderen kunt bekeren, dat zeg ik niet, maar ik zeg wel, dat God het zegenen wil. En dat zeg ik, omdat God dat Zelf zegt, in Zijn Woord.

Toen Samuël 6 à 7 jaar oud was, is Hanna begonnen haar belofte in te wisselen. Ze bracht hem naar de tempel. Er staat zo, dat hij de Heere was dienende, voor het aangezicht van Eli. En dan zie ik die kleine Samuël daar lopen, achter die oude Eli aan, om van die kleine werkzaamheden in de tabernakel te verrichten. Samuël vraagt aan Eli honderd uit: Eli, wat betekent dit? Eli, wat betekent dat? Eli, waar is dat voor? En Eli vertelt die jongen alles.

Samuël vroeg dit nu niet uit baldadige of jeugdige nieuwsgierigheid, maar dat waren vragen, die uit z'n jeugdige hart voortkwamen, en die er als het ware blijk van gaven, dat in zijn jonge hart de vreze des Heeren huisde.

Kinderen, waar zijn jullie graag? Wat doen jullie graag? Wat horen jullie graag? Wat lezen jullie graag? Waar zit je graag? Hoor je graag uit de Bijbel vertellen? Zit je vol vragen daarover? Lees je graag in de Bijbel? Ga je graag naar de kerk? Hebben jullie eerbied voor Gods volk?

Ouders, als u deze dingen ziet bij uw kinderen, vertrap dan dit jonge, tere leven niet, want het zou kunnen wezen, dat u een kleine ergert. En dan ware het u beter, dat een molensteen om uw hals werd gedaan en dat ge in de diepte der zee zoudt worden geworpen, dan dat ge één van deze kleinen zoudt ergeren.

Samuël groeide op, en met het opgroeien kwam ook de verzoeking. U moet dat Schriftgedeelte echt eens vanuit dat gezichtspunt lezen. Want toen Samuël opgroeide, en den Heere diende, dan staat er zo van die zonen van Eli, dat ze zo op dat vlees belust waren. En wie zal zeggen, dat ze Samuël als jongen er ook niet eens op uit hebben gestuurd, en ge-

zegd hebben: Samuël, toe jô, ga eens vlees halen, dan krijg je ook een stukje. En laten we eerlijk zijn, welke jongen van die leeftijd is daar niet mee te vangen? Dat weet iedereen vandaag de dag wel, voor een zakje patat doen ze alles. En voor een fricandel lopen ze de hele dag. Als het maar uit een vetkraampje komt. Dat is voor die jongens verleidelijk. Daar zit een grote verzoeking in.

En wat staat daar nu van Samuël? Daar staat in vers 18, als die zonen van Eli het spijsoffer verachtten: doch Samuël diende voor het aangezicht des Heeren, zijnde een jongeling, omgord met een linnen lijfrok. Dat wil zeggen, Samuël liet zich door die verleiders niet leiden, die zonen van Eli, maar door des Heeren Woord en door des Heeren Geest. En daarom diende hij, niet gelijk die zonen van Eli het vlees, maar, het staat hier toch letterlijk: doch Samuël diende voor het aangezicht des Heeren. Hij was zó dienstbaar, dat de Heere kon zien, wat hij deed. En hij was omgord, staat er, met een linnen lijfrok. En dan staat er in het vervolg, dat z'n moeder jaar op jaar hem een nieuwe rok bracht. Samuël groeide, hij groeide er uit, hij moest elk jaar wat nieuws hebben. Zijn moeder zorgde daarvoor. Zijn moeder wist heel goed, wat daar in Silo te koop was. En als u dan die moeder die rok ziet weven, zoals dat ging, dan geloof ik, geliefde vrienden, dat die rok doorweven is geweest met haar gebeden, of de Heere haar kind, haar jongen, die van huis was, die daar bij Eli, laat ik het maar zo zeggen, in opleiding was, of God hem wilde bewaren voor alle kwaad, of de Heere hem toch maar niet in verzoeking wilde leiden.

Daar stond op de achtergrond van deze jeugdige knaap een biddende moeder.

Ouders, u moet ook zorgen voor de kleren van uw kinderen. Ze hebben ook elk jaar wat nieuws nodig. Zijn het kleren, waarin ze God kunnen dienen? Dan hoeft je geen 100 jaar achter te lopen hoor, dat is de bedoeling niet. Maar dan loop je ook niet in de gaten. Dan loop je ook niet voor spot, maar dan verkeer je in een eerbaar gewaad. Staat ge er dan met uw gebed, ouders, achter? Want u bent nooit van uw kinderen af, hoor, ge blijft er voor verantwoordelijk, zo lang ge leeft.

Er zijn mensen die zeggen: ja, hoor eens dominé, als ze wat ouder worden en ze zijn getrouwd, eh ..ik heb er niets meer over te zeggen. Klaar.

Het kan voorkomen, dat je er niets meer over te zeggen hebt, en dat is natuurlijk erg, maar of u dan klaar bent, ziet u, klaar voor God namelijk.

En daarom zou ik zeggen, ouders, wees zuinig op uw kinderen, die de wereld in moeten, die deze gevaarvolle wereld in moeten. Begeleidt ze met uw gebeden.

Kinderen, als ge zulke ouders hebt, die je niet altijd je zin geven, maar die je voorhouden, dat je naar de wil des Heeren moet leven, zul je daar dankbaar voor zijn? Want het is een gave van God hoor, zulke ouders te mogen hebben. Damuël had ze, en de Heere heeft het gezegend. God wil er nog Zijn zegen op doen rusten.

Ik zie Samuël groeien, hij wordt steeds groter, en de verzoeken houden daarmee gelijke tred.

Bij Samuël, ik geloof het wel zo te mogen zeggen, begon ook het sexuele leven te ontwaken. Het is een natuurlijke zaak, dat een mens op een bepaalde leeftijd belangstelling krijgt voor de andere sexe. En dan moet u eens in dit verband lezen, juist wanneer Samuël groter wordt, en zijn moeder hem elk jaar een nieuwe rok moet brengen, dan staat er geschreven, dat die vrouwen met hopen samen kwamen, daar bij die tent. Dat moest die Samuël ook allemaal zien. Ge voelt welk een geweldige zuigkracht er op dat jonge hart uitging, van al datgene, wat hij zien moest.

Hoe groot was de verleiding niet. En nu staat er, o eeuwig wonder van genade: en de jongeling Samuël nam toe, en werd groot en aangenaam bij de Heere, en ook bij de mensen. Dat wil zeggen: Samuël werd groot. Hij werd groot, niet bij de wereld, niet bij de zonde, niet bij die .... hoeren, maar hij werd groot bij de Heere, dat wil zeggen: Hij leefde met de Heere, hij overlegde met de Heere, hij praatte met de Heere, hij kende een verborgen omgang met de Heere. En de Heere maakte met Zijn vreeverbond, hem Zijn heilgeheimen bekend. Damuël leefde in de vreze des Heeren, omdat hij door het geloof verbonden was aan Hem, van Wien in Lukas 2 vers 52 hetzelfde geschreven staat, namelijk van de Heere Jezus Christus: "En Jezus nam toe in wijsheid en in grootte en in genade bij God en de mensen".

Ook Samuël heeft, als een echt geestelijk kind van Abraham, begeerd om van verre de dag van Christus te mogen zien, en hij heeft Hem gezien, en hij heeft Hem gevolgd, en hij heeft als jongeling Zijn beeld vertoond. Want in 1 Sam.2:

:26 en Luk.2:56, vergelijkt ze maar met elkaar, die lijken ergveel op elkaar.

Zo ging er van het leven van Samuël wat uit, want hij werd ook groot bij de mensen. De mensen konden het toch zien: die Samuël was anders. Hij dwong eerbied af. Hij dwong achting af bij diegenen, die nog overeenkomstig de Heere en Zijn Woord wilden leven.

En nu denk ik aan onze rijpere jeugd. Die wordt "groot bij bloot". Is dat duidelijk? Je ziet het in de krant. Het komt op de televisie. Het wordt je voor de ramen van de sexwinkels ten voeten uit voorgesteld. Zelfs verkiezingsaffiches helpen daar aan mee, om alles wat heilig is op dit terrein, voor de honden op de straat te grabbel te gooien.

Daar worden onze kinderen groot bij. Daar groeit de jeugd bij op.

Jongens en meisjes, nu heel eerlijk, waar worden jullie groot bij?

Samuël leefde ook in die ontzaggelijke wereld met zoveel voetangels en klemmen, waarin de verleiding zo ontzettend sterk was.

In zo'n wereld leven jullie ook, hoor! De dingen maar eerlijk zeggen, nuchter zeggen. Ze zijn niet anders.

Zoeken jullie de kracht bij de Heere, om in de verzoeken die hier op dit terrein liggen, staande te blijven? Worden jullie groot bij de Heere? Kennen jullie die verborgen omgang met de Heere? Dan kun je ook tegen deze verzoeking kracht bij de Heere verkrijgen, zodat je met Jozef zeggen kunt - dat was ook een jong mens - die ook jong de vreeze des Heeren mocht beoefenen. En wat zei Jozef? Ach, jullie weten het wel. Jozef zei: "Zou ik zo'n groot kwaad doen en zondigen tegen God?"

Nu jongens en meisjes, ik hoop en bid, en mochten we allemaal voor de jeugd maar veel bidden, dat zij bewaard blijven in deze boze wereld, in deze tijd van ontzaggelijk verval, voor deze lichaam-en-ziel-verwoestende-zonde. En dat bewaren kan alleen de Heere. En die God bewaart is wel bewaard. God geve ons veel Samuëls.

Jonge mensen, die ook in deze tijd, in 1971, lust hebben om de Heere te vrezen, Die is het allerhoogste en het eeuwige Goed, God zal Zelf je tot een Leidsman wezen en leren hoe je wandelen moet. En het goed dat nimmermeer vergaat, dat zult ge ongestoord verwerven. En het Godgeheiligd zaad zal

het gezegend aardrijk erven.

't Is niet te vergeefs, gewis niet, om de Heere te dienen.
Want in het houden van Gods geboden is grote loon, En daar-
van willen we nu gaan zingen:

Dus krijg ik van mijn plicht,
o God, een klaar bericht.
Wat is 't vooruitzicht schoon:
hij, die op U vertrouwt,
uw wetten onderhoudt,
vindt daarin groten loon.
Maar Heer! wie is de man,
die op 't nauwkeurigst kan
zijn dwalingen doorgronden?
O bron van 't hoogste goed,
was, reinig mijn gemoed
van mijn verborgen zonden!

(Ps. 19: 6,7.)

Weerhoud, o Heer!, uw knecht,
dat hij zijn hart niet hecht!
aan dwaze hovaardij!
Heerst die in mij niet meer,
dan leef ik tot uw eer,
van grote zonden vrij.
Laat U mijn tong en mond
en 's harten diepste grond
toch welbehaag'lijk wezen;
o Heer, die mij verblijdt,
mijn rots en lossen zijt,
dan heb ik niets te vrezen!

Ik hoop dat ik duidelijk geweest ben.

-oOo-

Toespraak van Ds. M.C. Tanis.

We zijn gekomen aan het eind van onze morgensamenkomst. Nog een enkel woord. En in dit enkele woord willen wij U wijzen op een zeer belangrijke zaak. Het is vandaag een historische dag. Een dag, die ons meeneemt naar 450 jaar geleden, toen de grote reformator Maarten Luther geroepen werd om verantwoording af te leggen van zijn leer en geschriften op de grote Rijksdag te Worms.

De weg naar Worms was voor Luther geen gemakkelijke. Zijn vijanden hoopten, dat hij niet zou komen. Het zou een dodelijk wapen zijn tegen zijn werk. Verschillende van zijn vrienden probeerden hem ervan terug te houden. Voor hun aandacht stond het tragisch heengaan van Johannes Hus. Luther deinsde echter voor niets terug. Hij geloofde, dat de Heere hem riep. Tot zijn vrienden sprak hij: "Wat mij betreft, ik zal gaan en als ik er niet gezond kan komen, zal ik me ziek erheen laten dragen. Want ik mag er niet aan twifelen, dat God me roept, als de keizer me ontbiedt. En wanneer zij mij, wat waarschijnlijk is, grijpen - dan moeten wij de zaak aan God overlaten. Want ook nu leeft en regeert nog Dezelfde God, Die de drie jongelingen in de

varige oven van de koning van Babel behoedde. Ge kunt alles van mij verwachten, maar niet, dat ik zal vluchten of herroepen; vluchten zal ik niet, herroepen nog minder. Daartoe sterke mij de Heere Jezus".

Enkele dagen voor de rijksdag te Worms ging hij op Pasen voor in de bediening des Woords te Erfurt. Met grote vrijmoedigheid heeft hij gepreekt. De tekst was: "Als het dan avond was op die eerste dag der week en als de deuren gesloten waren, waar de discipelen vergaderd waren, om de vrede der joden, kwam Jezus en stond in het midden en zeide tot hen: Vrede zij ulieden. En dit gezegd hebbende, toonde Hij hun Zijn handen en Zijn zijde.

In zijn geschriften heeft Luther vastgelegd, wat hij zelf tijdens het preken aan de tekst had. Welk een troost hij daaruit geput heeft. De Opgestane Levensvorst toont, dat Hij als het lam Gods de zonde der wereld heeft weggedragen. Al de Zijnen delen in Zijn heilsvrucht. Eeuwig is vrede, Zijn vrede hun deel. Die vrede was ook aan Luther geschonken. En als Luther naar de Rijksdag gaat, waarop hij moet verschijnen voor duizenden, is zijn verwachting van de Heere alleen. Ontroerend is zijn gebed: "Almachtig God" Eeuwige God! Hoe verschrikkelijk is de wereld! Hoe opent zij de mond, om mij te verslinden! En wat heb ik weinig vertrouwen op U! Hoe zwak is het vlees en hoe machtig is de satan! Indien ik, op hetgeen machtig is naar de wereld, mijn hoop zou stellen, dan is het met mij gedaan! O God! Mijn God! Help mij tegen al de wijsheid der wereld! Doe het! Gij moet het doen! Gij alleen..... want het is niet mijn werk, maar het Uwe.. Het is Uw zaak, o God en die zaak is rechtvaardig en eeuwig. Getrouwe God, onveranderlijke God! Ik verlaat mij niet op enig mens. Dat is tevergeefs! Al wat van de mens is wankelt! Al wat van de mens komt, bezwijkt. O God, o God! Hoort Gij niet? Mijn God, zijt Gij dood? Neen, Gij kunt niet sterven! Gij verbergt U slechts! Gij hebt mij tot dit werk verkozen. Ik weet het. Ik zal mij niet van U scheiden, noch heden, noch in alle eeuwigheid. En al werd de wereld vervuld met boze geesten, al moest mijn lichaam, dat echter het werk Uwer handen is, gedood, uitgerekt, in stukken gehouwen worden, ja tot stof vermalen, mijn ziel is Uwe. Ja, ik heb Uw Woord tot waarborg. U behoort mijn ziel! Zij zal eeuwig bij U blijven! Amen! O, God, help mij! Amen!

God de Heere heeft Luther niet beschaamd. En als hem de

vraag gesteld wordt: "herroep al uw geschriften", dan merkt hij op, dat hij niets kan herroepen. Ik zal alles herroepen, wanneer u kunt aantonen, dat hetgeen wat ik geschreven heb in strijd is met het Woord van God. Want mijn geweten is in het Woord van God gevangen".

Welk een getuigenis. Welk een heilsgetuigenis: "Mijn geweten is gevangen in het Woord van God". Daarin maakte de reformator ook kenbaar, dat het zaligmakend werk des Heeren zijn deel is.

Laten we nu deze zaak ter overdenking meenemen. Luther had niet alleen inzicht in het Woord van God, maar door Gods genade kende hij ook de genade van het Woord.

Die genade is zijn kracht geweest. Daardoor werd hij gestimuleerd, aangedreven om een levend getuige te zijn. Om steeds voor het Woord op te komen.

Zijn levensdevies was: "het Woord zullen zij laten staan". God geve in de duisternis van onze tijd de kracht van Zijn genade in ons leven, dan zullen we op de plaats, waar de Heere ons gesteld heeft steeds van harte belijden, wat wij samen nog willen zingen:

Mijn ziel bewaart Uw trouw getuigenis;
Dat heb ik lief, ook doe ik Uw bevelen.
Uw Woord kan mij, ofschoon ik alles miss'
Door zijnen smaak, en hart en zinnen strelen.
Gij weet mijn weg en hoe mijn wandel is;
'k Wil niets daarvan voor U, mijn God, verhelen.

Psalm 119:84.

===

Toespraak Ds. Van Leeuwen.

"DOE WEL BIJ SION, NAAR UW WELBEHAGEN.

BOUW DE MUREN VAN JERUZALEM OP."

Geliefden, we zijn vanmorgen duidelijk bepaald geworden bij het diep verval van onze dagen, van kerk en staat, van de gezinnen. We zijn zo treffend geweest op het leven van de jonge Samuël, op het werk der genade, in hem verheerlijkt.

Wanneer we geweest zijn op de overeenkomst van die tijd met onze tijd, dan behoeven we niet met veel woorden aan te vullen, dat onze tijd zeer ernstig is, dat ook de nood van de kerk zo groot is. Dit ervaren ook zij, die de zuivere Schriftuurlijk-bevindelijke prediking niet meer kunnen beluisteren en soms afstanden moeten afleggen om die wèl te horen. U moet de klachten maar eens horen over de prediking, waarin stenen voor brood wordt gegeven. Wat is het dan een voorrecht, wanneer we de zuivere prediking nog kunnen beluisteren!

En wat zullen we moeten doen? Wat is de weg tot herstel? Ooh, dat we onze ogen mochten opslaan tot de Heere, zoals we bij het begin van onze samenkomst hebben gezongen. Dat we met David mochten smeken: "Doe wel bij Sion, naar Uw welbehagen. Bouw de muren van Jeruzalem op." Psalm 51:20.

Psalm 51 is een boetpsalm. David heeft die boete voor God mogen beleven in waarachtig schuldbesef en schuldbelijden. Hij heeft mogen verstaan, dat de uiterlijke offeranden het niet goed kunnen maken voor God. De offeranden Gods zijn een verbroken hart en een verslagen geest!

Wanneer David zijn schuld belijdt, verzoening en vergeving zoekt, dan denkt hij ook aan S I O N. Want ook Sion heeft de schadelijke gevolgen van zijn diepe val ondervonden, waardoor de Naam des Heeren en de naam van Sion zo smadelijk is onteerd.

"Sion" wijst allereerst op de berg, waarop later de tempel is gebouwd. Maar met "Sion" wordt ook aangeduid het volk van God. De Hebreërbrief spreekt daarvan, in hoofdstuk 12:22: "Maar gij zijt gekomen tot de berg Sion en de stad des levenden Gods, tot het hemels Jeruzalem en de vele duizenden der engelen; tot de algemene vergadering en de gemeente der eerstgeborenen, die in de hemelen opgeschreven

zijn". Zo vraagt David, dat de Heere aan Zijn Sion wèl zal doen en de muren van Jeruzalem zal opbouwen. Die muren uitbreiden. Denk aan de ringmuur, welke David heeft aangebracht. Maar we mogen hier ook denken aan het feit, dat er nog geen plaats was voor de a r k des Heeren. Davids vurige begeerte was het om voor de Heere een Huis te bouwen, opdat de ark daarin de centrale plaats zou krijgen van de Godsopenbaring.

Toch is ook bij de bede "Bouw de muren van Jeruzalem op" niet af te denken de gedachte van onderhoud en herstel van breuken of scheuren.

Welnu, zou die bede dan niet gepast zijn voor thans, nu zoveel scheuren zich vertonen bij Gods Sion? En niet minder bij de k e r k ?

Allerlei "vernieuwingen" moeten worden aangebracht. En weet u, wat daarbij het grote gevaar is ? Dat de vervlakking en de devaluatie van de geestelijke waarden steeds groter worden. De kern van de waarheid Gods wordt ernstig aangetast. De vormen-dienst neemt hand over hand toe. Historisch geloof wordt aangenomen als zaligmakend geloof.

Ontferme Zich de Heere over Zijn Sion " "Doe wel bij Sion". "Naar Uw welbehagen".

Neen, de grond voor 's Heeren weldoen ligt niet in Sion zelf, maar in Gods vrijmachtig, souverain welbehagen! Dit welbehagen is de enige pleitgrond voor David, ook voor de kerk in de druk en onder alle bedreiging.

"Bouw de muren van Jeruzalem op".
Hoe zal dit geschieden? Wel, in deze weg, dat de kerk, van professoren tot leden toe,, tot inkeer zal komen, tot schulderkennis vanwege het slopen der muren als eigen schuld.

"Wij hebben God op 't hoogst misdaan,

Wij zijn van 't heilspoor afgegaan,

Ja, wij en onze vaad'ren tevens".

Reformatie is noodzakelijk. Wederkeren tot de oude paden, tot de waarachtige dienst des Heeren, tot de dienst die Hem welbehagelijk is.

Maar dan zal de reformatie van binnen uit moeten plaats hebben.

Daarom geldt voor ons allen de persoonlijke vraag: kennen wij iets van deze boetsalm 51? Behoren we tot dat Sion?

We kunnen niet tot Sion, tot het volk des Heeren, behoren door uitwendige voorrechten, maar alleen door wederbarende werking van de Heilige Geest. Smeken we om die genade?

Maar David had die vernieuwing ook steeds weer nodig. Zij is ook een doorgaand werk om door schulderkennis weer het heil te proeven en te smaken, "de vreugde Uws heils".

Dat zo de Heere nog wonen en werken mocht in deze donkere dagen. Dat de Heere door Zijn Geest ook bewerkte de doorbraak des geloofs, opdat Zijn eeuwige Naam en Zijn deugden geprezen zouden worden

Dan zal de Heere ons het goede weer doen zien, Zijn gunst en zegen openbaren.

Hoe noodzakelijk is dus de waarachtige bekering, waarover we nu gaan horen bij monde van onze oude broeder, maar die nog zo "groen en frisch" mag zijn in zijn ouderdom, Ds. Kok.

Zingen we dan eerst nog, en wel: Psalm 51, de verzen 9 en 10.

Rede van Ds. R. Kok.

De waarachtige bekering.

Het is ons, geliefden, vriendelijk en dringend gevraagd met u te spreken van de waarachtige bekering. De broeders waren ervan overtuigd dat het noodzakelijk is.

De Bijbel, Gods dierbaar Woord, is het Boek van de waarachtige bekering. Zeg jongen, wijs mij eens aan een bijbelse bekering. Staat dat in de Bijbel? Ja, lees er maar in.

Zoals God vroeger Zijn volk bekeerd heeft, zo moeten ook wij tot God bekeerd worden.

Die bekeringen zijn wel niet lang, maar wel diep. Ze gaan dwars door het hart en door het leven der mensen heen. De waarachtige bekering is noodzakelijk. Want elk mens is van nature op reis naar de eeuwige rampzaligheid. We zijn kinderen van de vader der leugen. We zoeken niet de dingen die boven zijn. We zijn van nature afkerig van God en van Zijn wegen. En dat is een hellend vlak. En er is geen hand zo sterk van 's mensen kant, die de mens in zijn loop kan stuiten. Het gaat van kwaad tot erger. Om deelgenoot te worden van de eeuwige zaligheid hebben wij de waarachtige bekering nodig. Wederkeren tot God. Dat wordt ons in de Schrift op het hart gebonden. Die waarachtige bekering is noodzakelijk, is onmisbaar, De Heere Jezus is er mee begonnen, toen

Hij begon te prediken de bekering om ingang te bekomen in het Koninkrijk der hemelen.

Maar wat baat dat? Een mens is toch niet in staat zichzelf te bekeren? Die waarachtige bekering toch is Gods werk. Al wordt het ons van alle kanten op het hart gebonden, het is toch niet genoegzaam? En de Heere doet het. Hij heeft al Zijn knechten en profeten opdracht gegeven dat naarstig te doen. En wel zo naarstig: het bloed zal van uw hand geëist worden. Verzuim het niet, het zal zijn tot schade van uw ziel als u dat nalaat.

Waarom? In de eerste plaats dit: God wil dat wij allen tot bekering komen. 't Is waar, het is waarachtig waar; zo waarachtig als Ik leef, Ik heb geen lust in uw dood. Is dat geen wonder? En dat is het Woord van God, van de Waarachtige. Hij bidt ons: Wendt u naar Mij, wordt behouden. Laat u met God verzoenen, om deelgenoot te worden van de eeuwige zaligheid. Hoe is het mogelijk dat u levende onder de Waarheid nog onbekeerd kunt voortleven?

En toch is het zo. Menigeen verhardt er onder. Waarom? Als je dat gedurig preekt dan vragen ze: Dominee, gelooft u wel dat de mens dood is in de zonde en in de misdaden? U weet het toch wel, dat de mens zichzelf niet kan bekeren. Het lijkt er wel op alsof u denkt dat ze het wel kunnen.

De Heere doet het. De Heere bindt het op het hart van Zijn knechten. En allen die de Heere vrezen hebben daarvan besef in het gemoed. Waarom? Opdat u zou beseffen: Ik moet bekeerd worden. Ja, dat is vast. Want er staat in de Schrift van degenen die verloren gaan, dat zij zich niet bekeerden. Die verloren gaat, gaat verloren omdat hij niet tot bekering kwam. Dat is de zaak. En daar is geen verontschuldiging voor, want God doet alles wat daartoe nodig is. Hij vraagt: "Wat is er nog meer aan Mijn wijngaard te doen dan dat Ik niet gedaan heb!" Heb Ik verzuim gepleegd? Zeg het Mij. Zo wordt het ons op het hart gebonden.

En waarom? Hoor: Heere, bekeer mij en ik zal bekeerd zijn. Als u dat doet, in die weg is er verwachting. De Heere wordt het niet moe dat ons op het hart te binden, opdat wij op onze knieën zouden komen voor Gods aangezicht: Heere, bekeer mij, alstublieft, bekeer mij zoals Gij al Uw volk bekeert. Dat is de weg. Hij wil ons drijven naar de troon van Zijn genade.

Die waarachtige bekering is mogelijk. Die deur staat open, wagenwijd open. Zij is mogelijk voor de grootste der

zondaren. En dan wel de waarachtige bekering. Stond dat eerste woord er niet bij, ja dan zouden we het een heel eind schoppen, bij wijze van spreken. Maar het moet waarachtig zijn. Denk er om. En dat waarachtig zijn wordt door de Waarachtige gekeurd. Dus daar mag niets aan ontbreken. Wat waarachtig is, zegt Johannes, is uit Hem. En dan wijst hij op de Christus. Deze is de waarachtige God en het eeuwige leven. En daarbuiten, het mag schoon schijnen, maar het is bedrog. Heel onze godsdienst is bedrog. We kunnen er niet mee bestaan voor God. De waarachtige bekering is in Jezus Christus, van meet af, bij de aanvang, bij de voortgang en tot aan het einde toe.

Daar moet niet gesproken worden in dit middaguur over een bekeerd mens. Welnee. Over de waarachtige bekering die is in Jezus Christus. Omtrent de verbreking van de kracht der zonde, de vergeving van de schuld der zonde, de doding van de smet der zonde en de overwinning op de macht der zonde. Daartoe hebben wij de genade van de Heere Jezus Christus nodig. We zijn in de klauwen van de zonde. Wij hebben ons moedwillig van God losgescheurd en verbonden aan de Vorst der duisternis.

Maar wat moet er dan toch wel gebeuren om te komen tot de waarachtige bekering? Maar één middel, en dat is het tweesnijdend scherp zwaard. Om van te schrikken. 't Is scherp. Het snijdt van alle kanten. Het spaart niets. En dat zwaard steekt de Heere in het hart, echt in het hart. En het gaat dwars door uw ziel heen. Dat is een gebeurtenis. En dat mist bij niet één, hoor. Dat gaat er doorheen. En dat is nodig, want we zijn wel zo sterk in onze vijandschap tegen God, aan de zonde verbonden, dat alle engelen in de hemel niet in staat zijn ons daarvan los te scheuren. Daar is maar één zwaard, het zwaard des Geestes, het zwaard van Gods dierbaar Getuigenis. Dat zal toch wel pijn veroorzaken? Het valt mee. Daar zit in dat zwaard liefde, en daar vloeit vanuit dat zwaard liefde in het hart. Het kan niet anders. U moet los gesneden worden van Adam, van die oude stam. En dat kan God alleen. En ingelijfd worden in de nieuwe stam, de Boom des levens, de ware Wijnstok, geplant door God. Dat is een bloedige geschiedenis. Waaraan u dat merken kunt? Je kunt nu niet direct zeggen: Dat zwaard is dwars door mijn ziel heengegaan, maar dat blijkt uit de vrucht. Uw ziel gaat bloeden. U krijgt in Uw ziel

smart. U wist misschien voor die tijd niet eens dat u een ziel had, althans had U daar geen kommer over. En dan weet u een ziel te hebben. En die ziel gaat bloeden als uit duizend wonden. O, maar recht had ik kunnen zijn in de eeuwige rampzaligheid. O, ik heb tegen God gezondigd Die mij altijd nagewandeld heeft met Zijn goedertierenheid. O, ik heb mij verkocht aan de Vorst der duisternis. O, wat een smart. Dat is er in uw ziel door dat zwaard.

Ze gaan de eenzaamheid zoeken. Weten die mensen dat? Ze kunnen er geen verklaring van afleggen. Ze weten niet wat het is. Maar dit weten ze: Het is al anders. Ik ben er van overtuigd dat God het waardig is gediend, geliefd, gevreesd te worden. Al was er geen hemel tot beloning en geen hel tot straf, Hem komt het toe gediend te worden. Hij is het waardig. Ze proeven het, het zijn Gods goedertierenheden dat ik niet vernield ben. O, dat de zon nog opgaat, ik leef nog, ik kan nog bekeerd worden. Zo is het in het hart van die mensen gesteld. Ze vallen op hun knieën. Ze hebben geen lust meer in de wereld, in de zonde. Ze kunnen niet meer, de dood is er in. Zij hebben God liefgekregen. De Heere heeft Zijn beeld in dat hart afgedrukt. Stilletjes, God weet het alleen, hebben ze gezegd: Heere, ik zal U hartelijk liefhebben. Gij zijt het waardig gediend, geliefd en gevreesd te worden. Het hart wordt omstrengeld met Gods goedertierenheden. En u kunt het die mensen niet uit het hoofd praten, maar het leeft in het hart.

Maar nu die wond, ziet u. Hoe kom ik met God verzoend? Hoe kan dat nu?

Ja, de weg der bekering. Ze willen, ze werken, maar zij kunnen niet komen tot verzoening met God. Hij onderhoudt dat leven wel. Hoe gaat dat nu op de weg der bekering?

Dat Boek, we hebben het reeds gezegd, is het Boek van de waarachtige bekering. Het gebeurt, en dat niet zelden, dat ze in die werkzaamheden opgebouwd worden. Hellebroek zegt: "Ze krijgen God lief in Zijn algenoegzaamheid, Jezus in Zijn dierbaarheid en ze leren hunzelf kennen in hun vloekwaardigheid". Het behaagt de Heere een deur te openen buiten henzelf. Die deur is Jezus Christus. Hij is de Redder der ziel, Hij is de Zaligmaker der wereld. Ze volgen Hem. Ze hebben de prediking van het Evangelie lief, hartelijk lief. Daarin zijn ze werkzaam. En ja, wij mogen het niet stellen als regel, maar het heeft dikwijls

plaats hoor, heel dikwijls; we zullen het uit de Bijbel bewijzen, dat men vanuit dat volgen, vanuit die vruchten, vanuit die werkzaamheden, vanuit die reformatie zoals u het noemen wilt, opgebouwd wordt. Zalig gesproken wordt, een bekeerde jongen wordt, een bekeerd meisje, een bekeerde man. Dat en dat heb ik leren kennen.

Ja dat is erg, want dan houdt eigenlijk dat bloeden op, ziet u. Ze zijn klaar. Neemt dat nu maar bij de discipelen. Neem Petrus maar. Hij wil al prediken. En dat ging goed hoor. Veel hoorders had hij. Mensen werden bekeerd. Duivelen uitgeworpen. Wat een succes.

Ach arme man, dat is de grond niet. Die zijn leven zal verliezen die zal het behouden.

Wat dan? En ik heb mijn leven er in! Ik heb mijn vermaak er in! Ik dien de Heere. Zo gaat het toch? Op een andere plaats zegt de Heere: Verblijdt u daar niet over, helemaal niet. Want het is de grond der zaligheid niet. Verblijdt u hierover, dat uw naam geschreven staat in het boek des levens. Wat is dat? Ze weten het niet eens. En toch, de Heere Jezus had er gedurig over gesproken. Ze wisten het niet. Dat was de bron van blijdschap: Gods verkiezende en ontfermende liefde in Jezus Christus. De Vader Zelf heeft u lief. De Vader Zelf heeft u getrokken. En daar hoor je ze niet over. Alleen wat zij gedaan hebben en niet over die bron. 't Hielp niet hoor, ze gingen voort met hun werken. Ze wilden bekeerde mensen blijven. En praat ze dat nu eens uit het hoofd. Het kan niet. En toch moet het. Petrus, Petrus, dat zal gaan door een diepe weg, jongen. Je denkt Mij te volgen, je denkt met Mij te sterven, je denkt met Mij in te gaan omdat je Mij komt te verlagen tot een martelaar. En nu wil je met Mij martelaar worden om door je eigen leven behouden te worden. De Heere Jezus houdt er geen martelaarswerk op na. Hij was blind voor het Middelaarswerk van de Heere Jezus Christus. En werkelijk er zijn mensen die tot bekering gekomen zijn, het leven der genade kennen en die o zo blind zijn voor het Middelaarswerk van de Heere Jezus Christus.

En nu ervaart hij het, hij valt in de zonde. Hij verloochent zijn Meester.

Ik ken niet, ik ben niet, ik weet niet. Hij gooit alles overboord en hij waagt er zijn Meester aan. En Hij zag hem aan en hij ging wenen. Petrus, als gij eens bekeerd zult

zijn, ... Petrus, je moet weer onbekeerd worden. En hij ging naar buiten en hij weende bitterlijk.

Reizigers naar dat land der heerlijkheid, gij die de waarachtige bekering kent, is dat uw ervaring niet geweest, weer onbekeerd worden? O, wat was dat een ellende toen u werd een bekeerd mens. U dacht te kunnen. U kon wat presteren. U kon wat doen. En de Heere zegt: Weg er mee. Hij moet weer bekeerd worden. Zodra we een bekeerd mens worden gaat het verkeerd. Onbekeerd, onbekeerd. Erskine zegt: Nog eens bekeerd, nog eens bekeerd, nog eens bekeerd, het blijft een waarachtige bekering tot het einde toe.

En zie geliefden, daarna juist werd het noodzakelijk om Jezus Christus te leren kennen in Zijn volheerlijke Middelaarsbediening. Want de waarachtige bekering is de grondtoon van het geestelijke leven. En dat in verband met de levendmaking, rechtvaardigmaking, heiligmaking en heerlijkmaking. In alles is de waarachtige bekering de grondtoon. En wordt die grondtoon gemist, dan is de innerlijke beleving van die weldaden niet aanwezig. Uw leven verliezen. Ja, wat is dat nu? Ik heb het gehoord, de Heere Jezus heeft het gezegd, en de ouden spraken er van. Jona moest overboord. Ze hebben het wel gehoord maar het niet ter harte genomen.

Is dat erg? Ik geloof dat het nogal mee viel. Toen hij zichzelf voor de Heere mocht overkrijgen en hij zijn dwaasheid zag. Want Jona was ook echt bekeerd, zo bekeerd: ik naar die heidenen toe, dat kan toch niet, ik moet bij het volk blijven. Hij moest overboord. Hij moest een heiden worden. Hij moest zijn leven verliezen om daar het Evangelie te kunnen gaan prediken.

Maar dat viel toch mee? Hij had zijn hart, hij had zijn leven tot roem van Gods genade, er voor over. Hij wilde er een ander niet meer aan wagen. Anders had hij het gedaan. En hij ging.

Het leven verliezen, dat is eenvoudig. Maar tegen alles in, tegen alle godsdienstige begrippen gaat dat in. Daar leest u van in de Heidelbergse Catechismus. We kunnen wel zeggen: Dat is het boek der waarachtige bekering, door onze vaders zo geliefd en van hoge waarde bij het volk tot op de dag van heden. Och nee, tegenwoordig op de catechisatie niet meer, dat is voor grote mensen, jonge mensen hoeven dat niet te leren, het is zo onbegrijpelijk. Jonge mensen willen weten hoe God een mens bekeert, echt waar. Probeert het maar, ze luisteren als vinken naar dat

waarachtige werk van Gods genade.

Hoor: Ik sta schuldig aan al de geboden des Heeren. Aan het eerste, tweede en het derde gebod. In het eerste gebod dat God is een enig Wezen, het tweede gebod dat Hij is een geestelijk Wezen, het derde dat Hij is een heilig Wezen; vierde dat Hij is een dienenswaardig Wezen, enz. Schuldig aan al de geboden des Heeren. Niet één onderhouden. En dan, en dan: Dat ik tot alle kwaad in staat ben. Dat is het nu, je leven verliezen.

Mensen, er is toch voor mij en van mij geen verwachting, vindt u wel? Dat heb ik gedaan. En dat ben ik. Van mij alle hoop en verwachting radicaal afgesneden. Wat moet dat worden?

Dan staat God op. Wie zijn leven verliest die zal het vinden in een Ander. God komt tot die ziel. Een heel verschil of wij naar de Heere Jezus gaan en of God met Jezus Christus tot ons hart komt, hoor. God komt met Christus tot een zondaar in Zijn voldoening. Daar is verzoening door voldoening in Zijn gerechtigheid. Voor mensen die nooit iets goeds gedaan hebben. Christus heeft die wet onderhouden om door de onderhouding van die wet het recht te verwerven ten eeuwige leven.

Ja goed, dus die schuld is verzoend, dat recht is verheerlijkt, het recht ten eeuwige leven verworven. Ja maar, ik ben nog verdorven. Nu goed, met Zijn heiligheid om al mijn verdorvenheid voor God te bedekken. Dat doet God in genade. Dat past Jezus Christus toe. Er is niets makkelijker dan dat. Je leven verliezen. En je mag het aannemen uit de hand des Heeren. en zeggen: Lieve Vader. Nu is God mijn Vader. Dat is het, die omhelzing met die dierbare Christus. Het is in Hem. Dat is de grond der zaligheid.

Maar nu, is het daarmee af? Is de bekering dan ten einde? Welnee, nu gaat het om het doel der zaak, en het doel der zaak is heiligmaking. U zukt ook wel eens van die hoge gerechtvaardigde mensen ontmoet hebben. Het kunnen ook zijn kinderen Gods die alles hadden: daar moet het komen, en dat moet het wezen. En die schoppen ze weg. En die was er niet gekomen. Ik woon al heel wat jaren in Jeruzalem, ik heb er veel van gehoord.

Maar dat is toch de beleving niet.

De beleving is niet deze dat we blijven staan in die rechtvaardigmaking, maar voortgeleid te worden in de hei-

lignmaking. Dat is het leven met God. U weet wel dat de Heere gezegd heeft tot vader Abraham: "Ik ben God almachtig, wandel voor Mijn aangezicht en zijt oprecht." Dat was nodig. Abraham heeft het geprobeerd met zijn eigen kracht, en hij is stilletjes, echt waar, buiten God om gegaan naar Egypte om zichzelf op de been te houden. Om voor zichzelf te zorgen. 't Ging niet goed: wat hij daar deed niet en wat hij van daar meebracht niet: Hagar. Zijn tent is er door verontreinigd geworden. 't Ging goed verkeerd. Is dat nu een kind van God? Elke dag ruzie. Die Hagar met Sara, met Abraham. Hij liep weg en zei: Zoek het maar uit. Ja, dat is de oplossing. Totdat de Heere zegt in Zijn almachtige genade: Drijf de dienstmaagd uit en haar zoon. Zo kunt u niet met Mij leven.

Was het toen klaar? Nee. Toen Izak opofferen. Hij hield niets over. Toen stond hij alleen. God almachtig, Hij is almachtig hem uit de doden weder te geven, zo mocht hij zich aan God overgeven. Dat is heiligmaking. Zich geheel voor Gods naam, voor Gods zaak overgeven. Het is de berg des Heeren, God almachtig alleen. U kunt met uw bekering, u kunt met uw bevinding, u kunt met geen gebeurtenis wandelen op de weg van heiligmaking. Verongelukken: laten we dat ter harte nemen. Maar alleen in afhankelijkheid, in het besef onbekwaam te zijn tot enig goed en geneigd tot alle kwaad, door de almachtige kracht van Gods genade. En daarin is de waarachtige bekering, het afsterven van de oude mens en het opstaan van de nieuwe mens.

Ja, wat is dat? Waarachtige bekering. In welke situatie leeft Gods kind dan? Er staat in de Schrift: Ik zal maken dat ge een walg krijgt van uzelf. Ja walg. Was het niet goed. u heeft toch gebeden? U hebt toch iemand vermaand. U bent toch aangenaam aan het avondmaal geweest, enz. Ja toch een walg. Wat mankeert er toch aan? Och, het verderf kleeft mij aan. Ik heb er een walg van. Het is op zichzelf wel goed, maar het is verkeerd gegaan, ik ben er mee gekomen in zelfverheffing. Altijd weer die zelfverheffing. Ik ben er niet mee in God geëindigd. Dan gaan die mensen walgen van zichzelf. Wat ben ik toch een ellendig mens. Wat zou het toch een zegen zijn als ik eens geheel van mezelf was en ik mocht het eens doen tot verheerlijking van God. Dat is een geschenk van Hem. Dat is door de kracht van Zijn

genade. Met Christus gekruist, met Christus sterven, met Christus begraven worden, je moet er altijd weer onder. Is dat niet de bevinding der heiligen? Dat is het afsterven van de oude mens. Je wordt er bang van, afkerig van. Je kunt hem er niet buiten houden. Hij gaat overal met je mee. Je hebt de genade van Christus nodig om hem te overwinnen, voor zolang als het goed gaat in Zijn genade.

Het opstaan. Wat is dat? In Christus, om ijverig te zijn in goede werken. Om te leven tot verheerlijking van de Heere. Uit het geloof, naar Gods wet, tot Gods eer. Ja, dat is de keus, om geheel voor de Heere te leven. Niets achter te houden. Dan moet u eens lezen b.v. psalm 119. Dat is nu de heiligmaking. Een man die van dag tot dag in al de omstandigheden van het leven biddende leeft en er mee bij God mag komen. Je kunt er jaloers op worden, zodat u zegt: Ja dat kinderlijke leven, dat leven met God. Ook zichzelf aanklagen, zichzelf verfoeien en de Heere weer aankleven. Dat is het opstaan en dat gaan in de wegen des Heeren.

Maar loopt dat niet vast? Gaat dat niet verkeerd? Kan dat niet verkeerd gaan? Denk maar aan Gods Woord. Denk maar aan Petrus, en dat gold de weg van heiligmaking. En wat deed te man? Hij durfde er niet voor uit te komen. Hij dacht veracht te worden. Veracht te worden bij de Joden als zij met die heidenen van het varken eten, plat gezegd. En als die heidenen met hem meegingen naar de Joden toe, dan zei hij: Denk er om, niet van het varken, hoor, alleen oudtestamentisch en niets anders. Hij verplichtte die mensen de wet te onderhouden. En dat hoorde Paulus, Je hebt ergernis gegeven. U trekt de mensen af van Christus. Christus toch heeft die wet volmaakt onderhouden. Hij heeft Petrus in het openbaar bestraft. Kijk, wettische godsdienst.

En ik zie niet vanuit de hoogte op Petrus neer, nee. Dat doen we, je wordt weer wat. Je moet een toontje lager gaan zingen, Je moet weer komen in de vernedering om te leven uit souvereine genade.

Bekering dus, zo functioneert de bekering uit de levendmaking, rechtvaardigmaking en heiligmaking. Maar hoe nu uit de heerlijkmaking?

Men gaat bij wijze van spreken, de balans opmaken. Ben ik gevorderd? Ben ik vooruit of achteruit gegaan? Ja, hoe is het nu gesteld met datgene, vraagt de onderwijzer, die

tot God bekeerd zijn? Hoe ver zijn ze gevorderd? Wat hebben zij daarmee verworven?

Och, niet ver, niet veel. De allerheiligste heeft in dit leven maar een klein beginsel van die gehoorzaamheid. Hè, dat valt me tegen. Ik heb altijd tegen dat oude volk van God opgezien, die heeft er meer van en die heeft er meer van. En die is verder. Maar nu dacht ik ook zo ver te raken, en nu hoor ik, de allerheiligste heeft er maar een klein beginsel van. Dat is niet veel. En dat is nu de man, de vrouw, het verst gevorderd in de genade: Heilig, heiliger, heiligste, allerheiligste. Och, wat moet het dan bij mij zijn, want bij die eerste behoor ik bij lange na niet, Het kan best wezen dat het zo weinig is dat u het niet meer vinden kunt. Het kan best zijn dat het zo in uw hart ligt dat u zeggen kunt: Wat onderscheidt mij van de wereld? Zo bedoelen we 't. Zo ellendig.

Hoe moet u dat nu bezien? Die allerheiligste heeft een klein beginsel, Ligt de oorzaak hier, dat u zegt: Ja, toen ik jong was, toen ik in die eerste beginselen stond, had ik er meer van dan nu. Nu heb ik er veel minder van.

Ja dat kan, want hoe dichter dat u komt bij God, hoe minder dat u er van hebt, hoor. Als je op een gezelschap zit en u gaat uw bekering vertellen, ja dan kunt U honderd uit praten. Dat en dat heb ik ervaren. En zo en zo. Heel gezellig, aangenaam. Ik zeg er niets van. Maar als u bij God komt, dan valt er heel wat weg hoor. Dan kunt u het op een klein stukje papier schrijven. Wat God gedaan heeft, het is uit Hem en door Hem en tot Hem.

En wat heeft Hij gedaan? Ja dit, dat de Drieënige God mij dierbaar is geworden. De Vader in Zijn trekkende liefde. De Zoon in Zijn verdienende liefde. De Heilige Geest in Zijn werkingen. Alleen wat God gedaan heeft. Al het andere valt er buiten. Het wordt steeds minder. Ik ellendig mens. Ik ben gans verdorven, vleselijk, verkocht onder de zonde.

O die macht, die macht van de zonde. O, als de Heer mij niet bewaart dan zal ik er nog door verslonden worden.

Calvijn zegt: Die macht der zonde is wel dit, gelijk als een koning die uit het veld geslagen is, verliezen heeft geleden, zijn troepen weer verzamelt en zich weer sterk maakt om alles wat hij heeft moeten prijsgeven, weer te overwinnen. Dat is de zonde. Alles wat gebeurd is, God

heeft u ontworsteld van de zonde, en de zonde heeft dit ten doel, om u weer geheel te brengen onder haar heerschappij.

Ziet u dat, dan zegt u in uw hart: Het zal een wonder zijn als ik deelgenoot zal mogen worden van de eeuwige zaligheid. En dan zullen ze zingen: "Door U, door U alleen, om het eeuwig welbehagen,".

Alle roem is uitgesloten. Dat is het nu.

Nu nog een enkel woord, persoonlijk: Hoe staan wij nu tegenover de waarachtige bekering? U is er van overtuigd: ik moet bekeerd worden. U zoudt graag bekeerd willen worden en u kunt het niet verder brengen, onbekeerd, onbekeerd. Dat het waarachtig is kan ik ook niet zeggen. Eerlijk gezegd, ik meen het niet. Ik zou niet kunnen zeggen: Heere, ik zou zo graag bekeerd zijn. Ik zou zo graag een kind van God zijn. Nee, dan voel ik heel goed, die andere kant, dat wil ik heel niet. Uitstellen. Een uur voor m'n sterven, dan, maar alles te verlaten ..., neen, het is niet waarachtig bij mij, het is niet echt bij mij. Wat nu? Zou ik het niet op moeten geven prijs moeten geven? Want het moet toch zijn een waarachtige bekering. Wat is dat dan?

Nu zou ik u aan willen raden, dit: vertel het de Heere. Dat je bekeerd moet worden, daar ben je van overtuigd, maar dat u ... niet wilt, ik heb U niet echt lief. De wortel der zaak wordt niet in mij gevonden. HEERE bekeer me, uit genade, zoals Gij weet en wilt, dat ik bekeerd moet worden. Dat is de zaak, beken het maar. Want het gaat niet van u uit, God speculeert niet op onze welwillendheid, het gaat van God uit. Het is een wonder, dat Hij ons wil terughebben. Terughebben, ja, waarom? Wat zou daarvan toch wel de oorzaak zijn? De Heere Jezus heeft het ons gezegd: God heeft ons in de morgen der schepping echt en recht lief gehad, ons versierd met Zijn beeld, zodat Zijn liefde stroomde door ons hart, bij dagen en bij nachten. De hemelpoort stond voor ons open langs de weg der gehoorzaamheid, langs de weg van het werkverbond opklimmen in de eeuwige heerlijkheid.

En wat is er toen gebeurd? Toen is het ons in het oor gefluisterd: God heeft je niet echt lief, echt niet. Dat heeft Hij wel gezegd, maar het is niet waar. Als God je echt lief heeft, dan had Hij die boom, de boom der kennis des goeds en des kwaads, niet onthouden. Want als u daar-

van eet wordt u als God, en dat wil God niet. Dus als God u echt lief gehad had, om te worden zoals Hij is, dan zou Hij gezegd hebben: eet er maar van. En die boom heeft Hij u onthouden. En daarom raad ik u aan, al komt u straks in de hemel langs die weg, dat is niet tegen te spreken, u is, u blijft de mindere van God. Als u ervan eet, is u zelf heer en meester, als God.

U maakt zelf uit wat goed en wat kwaad is.

En de mens heeft gegeten. Heeft God verdacht in Zijn liefde. Erger is er niet, hoor! Als je werkelijk iets in liefde doet, en ze verdenken je daarin, dat je nevenbedoelingen hebt, is u gekrenkt, dat doet u smart, terecht, Zo hebben wij God gekrenkt. Zo zijn wij satan toegefallen.

En wat nu? Wat heeft God nu gezegd? Daar laat Ik het nu bij zitten? Naar de hel en meer niet? Neen. Nu heeft God gezegd: Ik zal u bewijzen, dat Ik u echt lief gehad heb. En waarin? In het zenden van Zijn Zoon, Alzo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij ons niet voor eeuwig wilde prijs geven aan die verleiding van de vorst der duisternis. Ik heb Mijn Zoon gegeven. Zo lief heeft Hij ons gehad in de staat der rechtheid. Overdenk het eens. En Hij heeft Zijn Zoon gezonden, en die liefde is bevestigd geworden, om die te verheerlijken in hel- en doemwaardige zondaren.

En dat staan wij nu tegen. Oordeel zelf maar. Denk maar aan Adam en Eva. Daar komt God, niet om te ze verdoemen. Maar ze vluchten weg om die God te ontlopen. Zo doen we. En God loopt ze na. Hij spreekt met ze. Geen boetvaardigheid, niets en niets, hoor, echt niet. Afkerig van die God. Die slang, die vrouw, maar zij hebben geen kwaad gedaan. God kan ons, met eerbied gesproken, niet bekeren buiten Jezus Christus om. En nu is het Gode zij dank niet afhankelijk gesteld van onze welwillendheid, want de Heere zegt: Ik zal vijandschap zetten tussen u en tussen deze vrouw. Ik wil, en gij zult. Dat is die pijn in 't hart door Gods ontfermende en verkiezende liefde in Jezus Christus. En die twee mensen kwamen tot bekering. Ze waren elkander kwijt, het wordt een wederkeren tot God. Eenvoudig. Adam roept z'n vrouw en zegt: Vrouw, ik noem je niet meer mannine hoor, dat kan niet lijden, niet meer manninne, je leeft niet uit mij, en ook niet door mij, om in te gaan in de eeuwige heerlijkheid, als het was in de staat der rechtheid. Maar moeder, moeder aller levenden. Nu is het uit die Christus,

uit die Zaligmaker. En Adam bekennt het daarmede: Ik ben de vader aller doden. Dat is nu heel eenvoudig, het Goddelijk Ik zal.

En dat is nu de breuk der kerk. Overdenk het eens. Het is een afwijken, altijd weer, van het Goddelijk Ik zal. Wij willen mensjes bekeren. Jazeker, en nog wel goed bedoeld misschien ook, maar verkeerd gedaan. Dat kan alleen vanuit God, En dan gaan we dat zelf proberen, met en zonder vooronderstelde wedergeboorte, of een vastgestelde wedergeboorte, net zolang dokteren we ze, totdat ze bekeerd zijn. En je ziet, waar het terecht komt met al die zogenaamde bekeringen, ze wijken af. Ze gaan onder met die godsdienstigheid, in het verderf. Wij staan geliefden, en laten we het vasthouden voor onszelf en voor onze kinderen, wij staan afhankelijk tegenover dat Goddelijk Ik zal. Daar roept God ons halt toe. Met andere woorden: Heere, mocht Gij ze eens te sterk worden. Dat is het nu, het Goddelijk Ik zal.

De waarachtige bekering vloeit uit Christus. . Hij heeft geweend over de zonde. Niet alleen over de straf, maar ook over de daad der zonde. Mijn ziel is geheel bedroefd tot de dood toe. Hij weende erover, opdat wij vanuit Christus zouden leren wenen.

Ik zou haast zeggen, dit, als een kind staat bij een wenende moeder, dan gaat dat kind ook wenen, al weet dat kind niet eens waarom die moeder weent. Dat is die band.

Let eens op dat wenen van de Heere Jezus, tot de dood toe. Net zo lang als Hij gedragen heeft de straf der zonde, heeft Hij geweend over de daad der zonde. Ge mocht vanuit dat wenen, die innerlijke verbinding eens bekomen aan Hem, dat je de eenzaamheid ging zoeken, alleen maar om te wenen. Heere, ik ben zo ongelukkig. Heere, ik heb geen toekomst. Heere, ik heb tegen U gezondigd. Vanuit die diepte te leren roepen.

We moeten buigen voor de majesteit van het recht Gods, Jezus boog het hoofd voor de majesteit van Gods recht. Hij gaf zichzelf ten offer. Buigend voor de majesteit van het recht een welgevallen te mogen bekomen in de straffen van onze ongerechtigheden. Om uit die bron te leren leven. Om zo te mogen komen onder de dierbare bearbeiding van de Heilige Geest.

U hebt het gehoord, een en ander maal en voor de derde maal, dat het oog van "Bewaar het Pand" is gevestigd op de waarachtige bekering. Het is een geweldige opdracht gegeven

door de Heere. Bewaar het pand van die bijzondere Godsopenbaring in Jezus Christus. En leest het maar, telkens raakt de kerk het kwijt.

We zijn het weer kwijt hoor, echt we zijn het kwijt hoor in ons kerkelijk leven, we gaan steeds meer onder. Het is alleen te bekomen, het is alleen te bewaren in de weg van waarachtige bekering.

Denk eens even in. Is het donker? Mist u het licht van Gods vriendelijk aangezicht? Hoe lang is dat nu al geleden dat ik me echt in God mocht verblijden? Aan Hem genoeg hebben? Daar ben ik afgeweken, ja, verlaten de weg der waarachtige bekering. Nee, nu niet over een slootje springen om zo maar weer te komen op die weg. Maar terug tot dat plekje waar u God kwaamt te verlaten, om weer geleid te worden op die weg van waarachtige bekering. Dat is het wat wij nodig hebben. Anders zijn wij, schrik niet, binnen de twee jaar het pand kwijt hoor. Bedenkt het wel dat wij die weg van de waarachtige bekering hoog houden en de Heere bidden en smeken om dat te mogen beleven, u en ik.

Ik geloof, dat het het allerbeste is, naast elkander te zitten en de Heere te smeken, van dag tot dag, om de waarachtige bekering, tot de laatste snik toe.

Ben je daarvoor bekeerd, als je naar de hemel gaat? Ook dat niet. Nee, nee, hoe zal dat gaan? Denk aan Asaf. De Heere zal mij leiden naar Zijn raad, hoe lang dat is weet ik niet, maar Hij is de Getrouwe. Mijn verwachting is van Hem.

En dan als die raad uitgediend is zo ..... in de eeuwige heerlijkheid? Dat kan ook niet. Ik denk dat de hemellingen als ik zo kwam van me zouden schrikken. Als iemand daar binnenkwam met een leven vol gebrek, denk je dat eens in, dat kan niet.

Maar Hij zal mij in heerlijkheid opnemen. O, dan kan het. Dan hebt u de bekering niet meer nodig. Dan is dat oude, al dat verderfelijke weg en u wordt gesteld in het door Hem geheiligde graf. En je komt zonder gebrek in de hemel om die God eeuwig te verheerlijken.

Och, dat ons aller oog daarop gevestigd mocht wezen.

R. Kok.

Toespraak van Ds.D. Slagboom.

Wij zijn aan het einde gekomen van deze samenkomst. En ik geloof wel dat ik de tolk ben van allen die vandaag gekomen zijn, om mijn hartelijke dank uit te spreken voor deze bijzondere dag. Wat is het meegevallen. Vanmorgen toen ik van huis ging om met mijn gezin naar deze plaats te gaan, was er een hagelbui. Het stemde pessimistisch: Wat zal er vandaag van terecht komen? Weinig uit de stad en misschien ook wel uit de omgeving. Maar wat een aanblik vanmorgen en vanmiddag: zo'n volle kerk, met hen, die met ons meelevens in het beginsel dat wij voorstaan.

Uit alle oorden van het land zijn we gekomen. Het vertolkt de liefde voor de oude gereformeerde beginselen, voor het Woord van God. Dankbaar zijn we dat zovelen er een lange reis voor over hebben gehad.

We hebben er gezien uit Groningen, uit Zaamslag, uit den Helder, uit Elburg. We hebben er gezien uit Urk, uit zoveel plaatsen. Als er in uw hart leeft wat er in mijn hart leeft, dan is het toch alleen maar dit: Dit is voor een vervolg vatbaar. Als we kunnen althans toch zeker, éénmaal per jaar een dergelijke samenkomst.

We zijn de kerkeraad van Dordrecht centrum dankbaar dat bij het kerkgebouw heeft afgestaan. Het is een ruim kerkgebouw, Het kan velen ontvangen. Het staat, hoewel niet in het centrum van het land, toch voor velen op een geschikte plaats.

We zijn de organist dankbaar, die ons vandaag heeft willen dienen. Ook de koster met zijn vrouw en allen die geholpen hebben voor zo'n bijzondere bediening. We hadden het eigenlijk ons zo ingedacht, dat er voor sommigen koffie zou zijn. En zie daar, de hele menigte kon koffie krijgen. Het is te danken aan hun arbeid.

We mogen bovenal dankbaar zijn aan de Heere Zelf. Die in het hart heeft gegeven om deze dag te bezoeken, Die Zijn Woord heeft laten uitgaan. Dat Woord heeft vandaag op allerlei wijze gesproken. Maar telkens werd dezelfde boodschap gebracht van de vrije genade die nodig is voor ons allen, die mogelijk is in dit heden der genade, die alleen, maar toch ook weer zeker, verkregen wordt langs de weg van de waarachtige bekering.

En nu gaan we naar huis, en nu wil ik denken aan deze

vraag, wat u straks zult zeggen als u thuis gekomen bent. Wat hebt u toch eigenlijk gedaan in Dordrecht, op die vergadering van "Dewaar het pand"? Wat heeft het voor u betekend dat u zo'n lange reis daarvoor gemaakt hebt? Misschien zult u wel antwoorden: We hebben elkaar ontmoet. We zijn gesterkt in de strijd, ook in het midden van dit erfdeel dat ons lief is. Daar zit veel goeds in. Er moet een strijd gestreden worden tegen de geest van deze eeuw. Tegen het verval in deze tijd, dat al meer en meer doordringt. En toch, als u geen ander antwoord hebt, dan is het eigenlijk maar arm. Ik wil u toch nog een ogenblik wijzen op een antwoord dat ik lees in het Woord van God. En dat toch eigenlijk het beste antwoord is. Ik denk aan de vraag van Jesaja 14: 32. "Wat zal men dan antwoorden de boden des volks?" Dan is het dit antwoord: "Dat de Heere Sion gegrond heeft, opdat de bedrukten Zijns volks een toevlucht daarin zouden hebben". De boden van de Filistijnen zijn op een bijzonder bezoek gekomen, op condoleantiebezoek in het midden van Jeruzalem, na de dood van koning Achaz.

De boden van dat volk hebben gezien de treurige toestand van Jeruzalem. En ze zijn ook eigenlijk gekomen om die treurige toestand te verspieden en er zo hun voordeel mee te doen.

En nu leeft deze vraag in het hart van Sion: "Wat zal men dan antwoorden de boden des volks?" Moet het volk dan antwoorden: Wij zullen alles doen om de muren van Jeruzalem te herstellen. Om het verval van Jeruzalem tegen te gaan.

Zeker het moet. We worden er ook vandaag toe geroepen. Een ieder op de plaats waar God ons gesteld heeft. Maar toch, hier geeft de profeet, en dat als een boodschap van de Heere Zelf, een beter antwoord. Een antwoord dat bemoeidigt. Een antwoord dat ervan spreekt dat de Heere Sion gegrond heeft. Zijn Sion heeft de grond in de onwankelbare beloften Gods. In het onwankelbare verbond: God zal Zijn waarheid nimmer krenken, maar eeuwig Zijn verbond gedenken. Sion ligt gegrond in de Raad des vredes, in de verkiezende liefde Gods, in Christus Jezus. Uit vrijmachtig welbehagen. Opdat de bedrukten Zijns volks een toevlucht daarin zouden hebben. Geen toevlucht in hun eigen strijd. Geen toevlucht in hun eigen ijver.

We hebben er vandaag gehoord. Gelukkig die mens, die al-

les kwijt raakt, zelfs in de kerkelijke strijd, wat van hem zelf is. Om die enige toevlucht te kennen in dat onveranderlijke dat in God is buiten zichzelf voor een arm verloren zondaar. Voor de bedrukten Zijns volks. Die zijn bedrukt vanwege hun eigen schuld en zonde. Bedrukt zijn ze ook vanwege de schuld van Zijn Sion.

Dan gaan we vandaag niet naar huis met de gedachte: We zijn zoveel beter als die anderen die er niet naar luisteren. Nee, dan worden we schuldenaar voor God. Dan leren we met de profeten te beleven dat de schuld van land en volk, en de schuld van het erfdeel des Heeren, de onze is. Maar nu een toevlucht voor die bedrukte ellendigen, voor die armen van geest, in de onwankelbare grondslagen des Heeren.

Ziet van dat antwoord straalt ook wat uit in het kerkelijke leven. Van dat antwoord is alleen heil te verwachten. Als gij als een verdrukte in die onwankelbare toevlucht ook uw vrijspraak, zaligheid, veiligheid, gevonden hebt.

